

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **J. H.**, zast. JUDr. Milanem Hulíkem, advokátem, se sídlem Bolzanova 1, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo obrany**, se sídlem nám. Svobody 471/27, Praha 6, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 4. 2007, č. j. 2 Cad 96/2006 – 45,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 4. 2007, č. j. 2 Cad 96/2006 – 45, **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Ministerstva obrany č. j. 421/3-703/D-5/2001/DP-7542, ze dne 7. 7. 2006, bylo zamítnuto odvolání žalobce podané proti rozhodnutí Vojenského úřadu sociálního zabezpečení ze dne 14. 3. 2006, č. j. 290407157/P-2006, a napadené rozhodnutí bylo potvrzeno. Posledně uvedeným rozhodnutím nebylo vyhověno žádosti žalobce o zvláštní příspěvek k důchodu podle zákona č. 357/2005 Sb. V odůvodnění rozhodnutí žalovaného je uvedeno, že žalobce nastoupil do Letecké vojenské akademie (dále též jen „LVA“) dne 1. 10. 1948 a podle „Kmenového listu“ č. 195/1948 byl tímto dnem zároveň „prezentován k vykonávání zákonitě prezenční služby“. Tato služba trvala 2 roky a skončila nejpozději dne 30. 9. 1950. Dne 15. 2. 1951 byl žalobce vyloučen z letecké akademie a byl povinen nahradit dobu strávenou školením v LVA podle § 37 odst. 2 písm. a) branného zákona z roku 1949 v plném rozsahu. V průběhu září 1951 byl přemístěn k pomocnému technickému praporu (PTP) a v době od 15. 2. 1951 do 1. 9. 1951 byl ve vyšetřovací vazbě. Žalovaný považoval za prokázané, že žalobce v době zařazení do PTP nevykonával základní vojenskou službu ani výjimečné vojenské cvičení. V této souvislosti poukázal na osvědčení vydané podle § 22 zák. č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích. Podle tohoto osvědčení byla služba žalobce od 1. 10. 1948 zhodnocena pro

účely důchodového zabezpečení jako služba vojáka z povolání zařazená v I. pracovní kategorii. Charakter služby vojáka z povolání nebyl žalobcem zpochybněn v průběhu mimosoudní rehabilitace ani v souvislosti s přehodnocením jeho důchodových nároků. Žalovaný dovedl, že se zřetelem k tomu, že žalobce nebyl zařazen do vojenských táborů nucených prací po dobu základní vojenské služby nebo výjimečného vojenského cvičení podle § 39 zák. č. 92/1949 Sb., není možné vyslovit závěr o tom, že rozkaz o jeho zařazení do těchto jednotek byl podle § 18 odst. 1 zák. č. 87/1991 Sb. zrušen. Nejsou proto naplněny podmínky pro vznik nároku na zvláštní příspěvek k důchodu podle § 5 odst. 1 písm. c) bodu 2 zák. č. 357/2005 Sb. S ohledem na tyto skutečnosti odvolací orgán v postupu Vojenského úřadu sociálního zabezpečení při rozhodování o nároku odvolatele na zvláštní příspěvek k důchodu neshledal věcné ani formální pochybení, a proto rozhodl, jak uvedl ve výroku.

V podané žalobě žalobce poukazoval na to, že podle platného vojenského předpisu (§/II 1) a podle směrnice pro příjem do Letecké vojenské akademie bylo postavení akademiků definováno tak, že letečtí vojenští akademici, kteří nejsou vojenskými osobami z povolání nebo osobami konajícími zákonitou prezenční povinnost, jsou vojenskými osobami v další činné službě podle § 19 branného zákona. Takovou osobou byl i žalobce, neboť do školy nebyl přijat z armády, nýbrž z civilu. Vyloučení letečtí akademici, kteří dosud nesplnili povinnou zákonitou prezenční službu, musí v ní ihned po odchodu z LVA pokračovat. Přitom se jim doba strávená v poměru vojenského akademika nepočítá do prezenční služby, ani do jiné služby.

Žalobce dovozoval, že bylo-li v případě vyloučení z LVA nařízeno ihned nastoupit základní vojenskou službu, a nebo-li přípustné započtení doby strávené v LVA do základní prezenční služby, pak lze mít logicky zato, že musel být ve vojenském táboře nucených prací jako osoba vykonávající základní vojenskou službu.

Namítal dále, že dovolává-li se žalovaná třetího rehabilitačního osvědčení podle § 21 zákona č. 87/1991 Sb. a přejímá z něho tvrzení, že s přijetím do školy byl přijat do služebního poměru vojáka z povolání, pak přehlíží, že toto osvědčení bylo vydáno k osvědčení nezákonných opatření totalitní moci podniknutých ke skončení služebního poměru vojáka z povolání. Tvrdil, že branný zákon č. 193/1920 Sb. žádné spojení přijetí do vojenské služby s přijetím do služby vojáka z povolání neznal. Branný zákon č. 92/1949 Sb. v ustanovení § 37 v podstatě nic na tomto posuzování nezměnil. Pouze zdůraznil vždy výkon základní služby jako předpoklad pro dobrovolné či povinné konání další služby. Podle názoru žalobce nemohou být pochybnosti o tom, že byl po vyloučení z akademie odveden do vojenského tábora nucených prací k výkonu základní vojenské služby, když doba strávená na akademii nesměla být započtena na výkon základní služby (ani jiné služby) a další činná služba v postavení vojáka z povolání pro nedokončení studia výcviku nepřicházela v úvahu. Dovozoval, že v PTP vykonával základní vojenskou službu a že rozkaz o tomto jeho zařazení je třeba považovat pro účely rehabilitace za zrušený (§ 18 odst. 1 zákona č. 81/1991 Sb.). Navrhoval, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno s vyslovením závazného názoru v tom směru, že podmínku pro vznik nároku na příspěvek k důchodu podle zákona č. 357/2005 Sb. splňuje.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 20. 4. 2007, č. j. 2 Cad 16/2006 – 45, rozhodnutí žalovaného zrušil a vrátil k dalšímu řízení. Dále rozhodl o povinnosti žalovaného zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 5770 Kč k rukám JUDr. Milana Hulíka, advokáta. Ve svém rozhodnutí vycházel soud z obsahu správního spisu. Postavil se na stanovisko, že doba strávená v poměru leteckého vojenského akademika se žalobci nezapočítávala do prezenční služby s tím, že tato doba by mu byla započítána pouze za situace, pokud by LVA absolvoval, což se však nestalo. Podle názoru soudu nelze rekonstruovat, že po přijetí na LVA trvala prezenční služba žalobce a po uplynutí této doby mu bylo povoleno vykonávání další činné služby podle § 19 zákona č. 193/1920 Sb. Žalobce byl leteckým vojenským akademikem po celou dobu studia a teprve po jeho úspěšném ukončení mohl být jmenován vojákem z povolání. K tomu však nedošlo, neboť byl před ukončením LVA vyloučen, a proto musel poté, co byl propuštěn z vazby dne 16. 10. 1951 (správně 1. 9. 1951) nastoupit k pomocnému technickému praporu na důl Žofie. Z toho lze podle názoru soudu usuzovat, že k pomocnému technickému praporu nastoupil žalobce do výkonu prezenční služby. Městský soud v Praze uzavřel, že žalobce splnil veškeré podmínky pro přiznání zvláštního příspěvku k důchodu podle § 5 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 357/2005 Sb. Zavázal žalovaného k tomu, aby opětovně rozhodl o žádosti žalobce o přiznání zvláštního příplatku k důchodu podle zákona č. 357/2005 Sb. s tím, že žalobce splnil veškeré podmínky uvedené v § 5 odst. 1 písm. c) bod 2 tohoto zákona.

Proti tomuto rozsudku podal včas kasační stížnost žalovaný (dále též jen „stěžovatel“), a to z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Uvedl, že stěžejní otázkou v této věci bylo určit, jaký druh vojenské služby žalobce vykonával v době svého zařazení v PTP. Podle názoru žalovaného bylo nutno vycházet z toho, že žalobcova povinnost k prezenční (základní vojenské) službě skončila dne 30. 9. 1950. Z toho dovozoval, že s ohledem na znění § 37 odst. 2 písm. a) zákona č. 92/1949 Sb. byl žalobce poté povinen konat další službu, resp. byl vojákem v další službě. Pod pojmem „...povinen nahradit dobu strávenou školením...“ je nutno podle názoru žalovaného rozumět pouze povinnost další službou nahradit dobu, kterou strávil v LVA, obecně řečeno „nasloužit školu“, a nikoliv mít zato, že je zde povinnost nahradit takovou dobu konáním základní vojenské služby. Pouze a jedině v případě, že by byl voják z LVA vyloučen v době, kdy by ještě neměl splněnu povinnost k prezenční službě, resp. základní službě, pak by pokračoval, resp. nahrazoval dobu strávenou v LVA jako voják základní služby, ale pouze do dne, kdy by jeho povinnost k základní službě skončila, a poté by byl vojákem v další službě. Stěžovatel dále poukázal na příslušná ustanovení zákona č. 193/1920 Sb. a zákona č. 92/1949 Sb. Konstatoval, že pro správní orgány sociálního zabezpečení Ministerstva obrany byla při posuzování žalobcova nároku na zvláštní příspěvek k důchodu v tomto případě relevantní skutečnost, že dvouletá prezenční služba v případě žalobce skončila dnem 30. 9. 1950, tedy až po skončení povinnosti v prezenční službě byl v PTP jedině jako voják v další službě, neboť jiný druh vojenské služby konaný po skončení základní vojenské služby tehdy platné právní předpisy neznaly. Podle stěžovatele neexistuje možnost, aby poté, co byla vykonána základní vojenská služba v zákonem stanoveném rozsahu a poté byla konána další služba, došlo následně k situaci, že by takový voják v další službě po vyloučení z LVA s následným zařazením do PTP opět konal základní vojenskou službu.

Stěžovatel považuje za prokázané, že žalobce v době zařazení do PTP již nevykonával základní vojenskou službu ani výjimečné vojenské cvičení, ale byl vojákem v další službě, a proto zastává názor, že v rámci ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích nebyl zrušen rozkaz o žalobcově zařazení, resp. jeho přemístění k útvaru PTP. Z toho pak vyvozuje, že žalobce nesplňuje jednu z podmínek uvedených v ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 357/2005 Sb., nezbytných pro vznik nároku na zvláštní příspěvek k důchodu. Nárok na zvláštní příspěvek k důchodu ze zákona č. 357/2005 Sb. mu proto nevznikl.

Stěžovatel na podporu svého právního názoru ve věci určení charakteru vojenské služby odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 3 Ads 116/2006, ze dne 11. 4. 2007, a dodal, že doba, po kterou byl žalobce zařazen v PTP a také doba jeho studia v LVA byla podle zákona č. 87/1991 Sb. o mimosoudní rehabilitaci hodnocena a následně započtena jako doba výkonu služby vojáka z povolání, ač se ve skutečnosti nacházel v postavení vojáka v další službě. Pro tehdejší účely důchodového zabezpečení byla doba od 1. 10. 1948 do 15. 8. 1953 hodnocena jako výkon funkce I. kategorie a doba pobytu žalobce v PTP tak byla na základě osvědčení o mimosoudní rehabilitaci již jednou odškodněna. Zvláštní příplatek k důchodu podle zákona č. 357/2005 Sb. by tak byla dalším odškodněním stejného druhu a znamenalo by to, že stejná doba by jednou byla hodnocena jako služba vojáka z povolání a podruhé jako základní vojenská služba, což není možné.

Stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Tento návrh odůvodnil možným vznikem nenahraditelné újmy na finančních prostředcích státního rozpočtu. Pokud by Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti ve prospěch stěžovatele, a než bude znovu rozhodnuto příslušným soudem (což může trvat i řadu měsíců), činila by výše takto vzniklé újmy částku 2500 Kč za 1 měsíc. Je zcela zřejmé, že takto vyplacené finanční částky nebude možno získat zpět a dojde tak ke vzniku újmy na majetku státu. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil v plném rozsahu z důvodu uvedených v kasační stížnosti.

Žalobce ve svém vyjádření ke kasační stížnosti poukázal na odstavec 6/9 Směrnice pro přijímání uchazečů do LVA v roce 1948 a dovozoval z ní, že v době výkonu PTP byl zařazen do výkonu základní vojenské služby. Uvedl dále, že jeho postavení v PTP bylo po celou dobu úplně stejné jako kolegů, měl hodnocení vojína a zúčastnil se cvičení vojínů, fáral a pracoval sám v uzavřeném prostoru plném metanu. Stejný byl i jeho osud po nástupu do civilu, kdy nemohl najít zaměstnání. Byl účasten rehabilitace v roce 1969 a poté druhé rehabilitace podle zákona č. 87/1991 Sb. Tato druhá rehabilitace ho odškodňovala za nezákonné vyloučení z LVA, avšak nemohla zrušit fakt jeho umístění v PTP, což bylo další nespravedlností. Poukazoval dále na to, že stěžovatel nebral v úvahu jeho pobyt ve vazbě ve vykonstruovaném procesu. Namítal, že žádost stěžovatele o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je neoprávněná, ale i neetická. V této souvislosti poukázal na svůj věk a zdravotní stav. Navrhoval, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hledisek uvedených v ustanovení § 109 odst. 2 a 3, vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti. Z obsahu kasační stížnosti plyne, že ji stěžovatel podává z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle citovaného ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené

nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

V obsahu správního spisu se nachází doklad označený jako „Kmenový list č. 195/1948“. Podle toho kmenového listu byl žalobce od 1. 10. 1948 při dobrovolném odvodu zařazen na 24 měsíců činné služby. Téhož dne (dne 1. 10. 1948) byl zařazen do branné moci – „vtělen k LNP pro LVA“. Dne 1. 10. 1948 byl jako dobrovolník vtělen k Letecké vojenské akademii jako letecký vojenský akademik a současně téhož dne byl prezentován k vykonávání zákonité prezenční služby s reversem setrvati v činné vojenské službě na dobu 9 let od jmenování důstojníkem. Dne 1. 4. 1950 byl jmenován letcem II. třídy. Dne 15. 2. 1951 byl propuštěn z LVA a byl mu odňat charakter leteckého vojenského akademika. Téhož dne byl přemístěn k 58. pomocnému technickému praporu. Podle evidenčního listu č. 326 – evidenční záznam o službě – nastoupil žalobce základní vojenskou službu v Letecké vojenské akademii dne 1. 10. 1948. Z obsahu správního spisu dále plyne, že žalobce byl u PTP v době od 15. 2. 1951 do 15. 8. 1953. Pro odškodnění podle nařízení vlády 622/2004 Sb. mu byla hodnocena doba vazby od 27. 2. 1951 do 1. 9. 1951. Z obsahu spisu lze dále zjistit, že žalobci byl přiznán starobní důchod nejprve od České správy sociálního zabezpečení od 1. 4. 1991 jako důchod ze III. pracovní kategorie. Od prosince 1991 byla výplata starobního důchodu Českou správou sociálního zabezpečení zastavena s tím, že od tohoto data bude výplatu provádět Vojenský úřad sociálního zabezpečení v Praze. Rozhodnutím ze dne 5. 4. 1994 Vojenský úřad sociálního zabezpečení upravil žalobci od 1. 4. 1991 starobní důchod podle § 24 – 27 zákona č. 87/1991 Sb. tak, že žalobci bylo započteno celkem 37 roků zaměstnání, z toho 35 roků v I. kategorii funkcí a 2 roky ve III. pracovní kategorii. Podle osvědčení Federálního ministerstva obrany F. Č. 5685/A3, ze dne 29. 5. 1992 zahájil žalobce dnem 1. 10. 1948 studium na vojenské škole a tímto dnem byl zároveň přijat do služebního poměru vojáka z povolání. Z tohoto služebního poměru byl propuštěn dnem 6. 8. 1953. Před ukončením služebního poměru byl dnem 1. 2. 1951 vyloučen ze studia vojenské školy. Pro účely důchodového zabezpečení se tato doba hodnotí jako doba výkonu funkce I. kategorie.

Nejvyšší správní soud v posuzované věci uvádí, že vycházel z dosavadní judikatury týkající se řešení nároků tzv. leteckých akademiků, kdy neshledal právní důvod se od ní odchýlit. V této souvislosti poukazuje především k námitkám žalobce uvedeným v žalobě na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2004, č. j. 6 A 136/2000 – 43, a konstatuje současně, že žalobci by bylo lze dát za pravdu potud, pokud tvrdí, že právní názor Ministerstva obrany na posouzení tzv. leteckých vojenských akademiků od jejich přijetí do propuštění se měnil. Nejvyšší správní soud z tohoto rozsudku cituje: *„žalovaný zpochybňoval žalobcův nárok na odbytné v první řadě tvrzením, že osvědčení podle zákona o mimosoudních rehabilitacích, podle něhož byl žalobce dnem přijetí ke studiu na Vojenskou vysokou školu zároveň přijat do služebního poměru vojáka z povolání, bylo vydáno v rozporu se skutečností, neboť do služebního poměru vojáka z povolání přijat nebyl, nýbrž byl toliko prezentován k výkonu zákonité prezenční služby vojenské“*. Nejvyšší správní soud nepřistoupil na toto tvrzení žalovaného, a je toho názoru, že osvědčení Federálního ministerstva obrany ze dne 29. 5. 1992, ev. č. 6027/A3, bylo vydáno v souladu se skutečností. Žalovaný svůj názor opírá o jednostranné hodnocení faktu, že žalobce byl prezentován k vykonávání zákonité prezenční služby vojenské; toliko z této okolnosti potom dovozuje, že žalobce nebyl přijat dne 1. 10. 1946 do služebního poměru vojáka z povolání. Žalobce vstoupil do československé branné

moci podle § 7 písm. b) a § 12 zákona č. 193/1920 Sb. branného zákona republiky Československé, dobrovolně ve věku 18 let, tedy ve věku, kdy se na něj odvodní povinnost ještě nevztahovala; ta podle § 9 odst. 1 téhož zákona počínala teprve 1. 1. kalendářního roku, v němž občan dokončil 20 rok věku. Žalobce se při tomto dobrovolném vstupu do československé branné moci zároveň zavázal setrvat v činné službě po dobu 9 let od svého jmenování důstojníkem. Právě tyto dvě skutečnosti, tedy dobrovolný vstup a dobrovolně převzatý závazek po určitou dobu setrvat v činné službě nad rámec zákonitě prezenční služby vojenské, charakterizují žalobcův služební poměr, jakožto služební poměr vojáka z povolání. Pro příslušníky vojska, jejichž služební poměr neměl povahu poměru vojáků z povolání, byl naopak charakteristický nucený vstup do československé branné moci na základě odvodní povinnosti a trvání služební povinnosti jenom po dobu stanovenou právními předpisy bez ohledu na vůli těchto příslušníků vojska. Skutečnost, že žalobce byl nejprve prezentován k vykonávání zákonitě prezenční služby vojenské, je důsledkem toho, že nikdo se nemohl stát vojenskou osobou z povolání, aniž splnil tuto služební povinnost. To nemění nic na závěru, že k přijetí do služebního poměru vojáka z povolání, tedy k založení takového poměru, došlo již 1. 10. 1946, kdy žalobce dobrovolně vstoupil do československé branné moci a zavázal se v ní setrvat po dobu 9 let od jmenování důstojníkem. Nejvyšší správní soud na okraj poznamenává, že ani Ústavní soud v obdobné kauze, týkající se vojenského leteckého akademika J. H., neměl pochybnosti o povaze jeho služebního poměru, jakožto poměru vojáka z povolání. O tom svědčí nejen nález ze dne 25. 11. 1998, sp. zn. II. ÚS 27/98, ale i jemu vydané osvědčení podle § 22 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ze dne 5. 1. 1999, č. j. 98/4/1999-982-5417, které je součástí spisu“. (konec citace rozsudku sp. zn. 6 A 136/2000).

Nutno tedy vycházet z toho, že výše uvedený rozsudek vyslovil závazný právní názor, byť v případě jiného nároku, o tom, že doba služby vojenských leteckých akademiků od jejich přijetí do ukončení je dobou výkonu služebního poměru vojáka z povolání. Tento názor vycházel i ze skutečnosti, že dnem přijetí do Letecké vojenské akademie začali vojenští akademici vykonávat zákonitou prezenční službu.

Z tohoto právního názoru vycházel i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 4. 2007, č. j. 3 Ads 116/2006 – 80, a rozsudek téhož soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Ads 103/2007 – 88.

Nejvyšší správní soud tedy shodně se svou předchozí judikaturou konstatuje, že jak z listinných důkazů obsažených ve správním spise, tak i z platné právní úpravy, je nutno dovodit, že stěžovatel dobrovolným vstupem do branné moci dne 1. 10. 1948 byl současně prezentován k vykonávání zákonitě vojenské služby, kterou vykonal dne 30. 9. 1950. Uvedený názor je podepřen i ustanovením § 14 a § 15 zákona č. 193/1920 Sb. (branný zákon) ve znění účinném ke dni 1. 10. 1948.

Podle § 14 branci, odvedení v době od 1. 1. do 1. 10., zařadí se 1. 10. odvodního roku do československé branné moci. Všichni ostatní v tomto roce odvedení zařadí se dnem svého odvodu. Dobrovolníci zařadí se zpravidla dnem přijetí. Služební povinnost počíná dnem zařazení.

Podle § 15 téhož zákona (nastoupení prezenční služby) prezenční služba nastupuje se zásadně dnem zařazení. Nastoupení prezenční služby není na překážku, byl-li odvedený

odsouzen k trestu na svobodě, který nepřevyšuje dobu tří měsíců. Služební prezenční dobu zameškanou opožděným nastoupením prezenční služby dlužno nahraditi.

Pro své závěry Nejvyšší správní soud vycházel i z ustanovení § 17 zákona č. 193/1920 Sb., podle něhož ti, kdož byli vycvičeni na státní útraty k vojenským službám z povolání, nebo dostali k tomuto účelu stipendia, jsou zavázáni vedle pravidelné prezenční služby ještě k další činné službě, jejíž trvání řídí se ustanoveními platnými v době převzetí takového závazku. Podle § 19 téhož zákona, každému, kdo vykonává předepsanou prezenční službu, může býti povoleno – je-li to v zájmu služebním, aby dobrovolně dále konal činnou službu. Podrobnější ustanovení o tom, i o případných hmotných výhodách, vydána budou cestou nařizovací.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 267/1934 Sb. o délce prezenční služby ze dne 19. 12. 1934, pravidelná prezenční služba trvá 2 léta.

Podle § 37 odst. 2 písm. a) zákona č. 92/1949 Sb., osoby, které byly na vlastní žádost vzdělány a vycvičeny na náklady státu pro službu vojenských osob z povolání, jsou po vykonávání základní služby, povinny další službou.

Nejvyšší správní soud tedy nemá pochybnosti o tom, že právě žalobce byl osobou, která dobrovolně a na vlastní žádost zahájila studia na LVA s úmyslem stát se vojákem z povolání.

Je-li tedy s ohledem na závěry výše učiněné doba od 30. 9. 1950 hodnocena jako doba, po kterou byl žalobce vojákem v další činné službě, pak se i v tomto postavení nacházel po dobu služby u jednotek PTP, ke kterým byl podle písemných dokladů umístěn od 28. 2. 1951 (fakticky nejdříve od 1. 9. 1951) do 15. 8. 1953 po vyloučení z akademie. Vzhledem k předešlému absolvování základní vojenské služby nebylo možné ji vykonávat opětovně. Na základě rehabilitačních osvědčení byla napravena křivda vyloučení i zařazení a pobyt jednotek v PTP. Pokud by žalobce nebyl vyloučen z akademie, vojákem z povolání by se patrně stal. Nicméně pokud byla doba jeho studia na akademii a doba výkonu další činné služby posléze zhodnocena jako celková doba výkonu služby vojáka z povolání, má Nejvyšší správní soud za to, že obě křivdy napravuje právě rehabilitační osvědčení se svými následky. Jestliže by Nejvyšší správní soud přistoupil na právní názory a kvalifikaci žalobce, byl by tento odškodněn za službu u jednotek PTP dvakrát, což je v rozporu s účelem a smyslem zákona č. 357/2005 Sb., tedy poskytnout zvláštní příspěvek k důchodu těm, kteří byli u jednotek PTP po dobu základní vojenské služby, splňují-li další zákonné podmínky. Nejvyšší správní soud dodává, že doba žalobcovy služby další (činné) vojenské služby (nikoliv základní) podle § 20 odst. 2 písm. c) zákona č. 92/1949 Sb., byla pro účely rehabilitace a odčinění křivd u žalobce společně s jeho studiem na akademii hodnocena jako doba výkonu služby vojáka z povolání, ač se ve skutečnosti nacházel v postavení v další činné službě.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalobce obsah osvědčení ze dne 29. 5. 1992 dosud nezpochybňoval, přičemž na základě právě tohoto osvědčení je mu vyplácen kvalitativně jiný důchod, a to důchod, který by náležel vojáku z povolání z I. pracovní kategorie funkcí. Nejvyšší správní soud má tedy zato, že tímto způsobem byla (pokud to

vůbec lze) odčiněna křivda způsobená žalobci, když zřejmě nelze dobu strávenou v PTP jednou hodnotit jako dobu další činné služby a podruhé jako dobu základní vojenské služby, tedy vždy podle tohoto, co je pro ten který nárok výhodnější.

Nejvyššímu správnímu soudu je zřejmá dobře míněná snaha Městského soudu v Praze vyjádřená v jeho zrušovacím rozsudku směřující k nápravě křivd a nespravedlností, kterých se na žalobci prokazatelně dopustil předchozí režim v 50. letech 20. století. Přesto však krajský soud pochybil v posouzení právní otázky, zda žalobce splnil podmínky dané v § 5 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona č. 357/2005 Sb., což způsobilo nezákonnost jeho rozhodnutí. Nejvyšší správní soud nikterak nezpochybňuje skutečnost, že neoprávněné vyloučení žalobce ze studií na LVA i jeho pozdější neoprávněné zařazení k vojenské službě do vojenského tábora nucených prací, tzv. jednotek PTP, negativním způsobem ovlivnily žalobcův další život. Ke zmírnění těchto křivd bylo přistupováno rehabilitacemi, a to rehabilitací v roce 1969 a poté v roce 1992. Posledně uvedená rehabilitace byla vedena snahou odčinit libovůli režimu vydáním několika rehabilitačních osvědčení podle § 21 zákona č. 87/1991 Sb., na jejichž základě byl žalobce oprávněn pobírat důchod, jehož plátcem je Ministerstvo obrany.

Nejvyšší správní soud dospěl se zřetelem k výše uvedenému k závěru, že Městský soud v Praze nesprávně posoudil právní otázku, a proto kasační stížností napadený rozsudek podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil. Věc současně vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení, v němž je tento soud podle odst. 3 téhož ustanovení vázán výše vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

O návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nerozhodoval, avšak s ohledem na tento návrh posoudil věc přednostně v meritu věci.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. Městský soud v Praze v novém rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. ledna 2008

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu